

Dosarul nr. 2ra-1514/19

Prima instanță: Judecătoria Bălți sediul Sîngerei (jud. H. Craveț)

Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (jud. I. Grosu, A. Garbuz, A. Ciobanu)

ÎNCHEIERE

7 august 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul

Judecătorii

Ala Cobăneanu

Victor Burduh

Nina Vascan

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de Agenția Proprietății Publice

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Agenției Proprietății Publice împotriva lui Ion Andronic cu privire la repararea prejudiciului material

împotriva deciziei din 11 aprilie 2019 a Curții de Apel Bălți, prin care a fost admis apelul declarat de Agenția Proprietății Publice, casată hotărârea din 13 noiembrie 2018 a Judecătoriei Bălți sediul Sîngerei și pronunțată o nouă hotărâre, prin care acțiunea a fost respinsă

constată:

La 27 martie 2018, Agenția Proprietății Publice a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Ion Andronic cu privire la repararea prejudiciului material.

În motivarea acțiunii a invocat că în rezultatul concursului investițional, anunțat în Monitorul Oficial al RM nr. 100-102 din 18 iunie 2010, la decizia Comisiei pentru desfășurarea concursurilor comerciale și investiționale de privatizare a proprietății publice din 29 iulie 2010, la 1 septembrie 2010, între Agenția Proprietății Publice și persoana fizică Ion Andronic a fost încheiat contractual de vânzare-cumpărare a cinematografului „Zorile” din or. Sîngerei str. Independenței 122.

Prin decizia din 17 noiembrie 2015 a Curții de Apel Bălți, a fost rezoluționat contractul de vânzare-cumpărare a cinematografului „Zorile” nr. 10 din 1 septembrie 2010, încheiat cu Ion Andronic, din motivul neonorării obligațiilor contractuale, cu aducerea părților în poziția inițială de până la încheierea contractului.

Decizia menționată a instanței de apel a servit drept temei pentru înregistrarea bunului imobil ca proprietate a statului Republica Moldova în Registrul bunurilor imobile.

Respectiv, Ion Andronic în calitate de cumpărător, în rezultatul rezoluțiunii contractului de vânzare-cumpărare nr. 10 din 1 septembrie 2010, urma să restituie în proprietatea statului cinematograful „Zorile” din or. Sîngerei str. Independenței 122, nr. cadastral XXXXX, în volumul și starea în care era acesta la momentul procurării.

A învederat că în cadrul concursului investițional, anunțat prin comunicatul informativ, publicat în monitorul Oficial al RM nr. 100-102 la 18 iunie 2010, cinematograful „Zorile” din or. Sîngerei str. Independenței 122, nr. cadastral XXXXX, a fost evaluat și expus la concurs la prețul de 470000 de lei, valoarea prețului de piață fiind stabilită în baza raportului de evaluare nr. APP-09-06/14 din 26 iunie 2009.

Astfel, ca urmare a executării deciziei din 17 noiembrie 2015 a Curții de Apel Bălți și necesității expunerii cinematografului „Zorile” repetat la privatizare, Agenția Proprietății Publice, întru respectarea art. 5 alin. (4) lit. a) din Legea nr. 989 din 18 aprilie 2002 cu privire la activitatea de evaluare, a asigurat determinarea valorii prețului de piață a cinematografului „Zorile” din or. Sîngerei str. Independenței 122, nr. cadastral XXXXX, care la 7 august 2017, potrivit raportului de evaluare nr. APP17-08/98 din 9 august 2017, constituia 109000 de lei.

Examinând rapoartele de evaluare menționate, a constatat faptul că Ion Andronic, ca parte în contractul de vânzare-cumpărare a cinematografului „Zorile” nr. 10 din 1 septembrie 2010, a primit un bun în valoare de 470000 de lei, în proprietatea statului fiind restituit același bun, dar cu o diminuare a valorii acestuia în mărime de 361000 de lei.

Având în vedere prevederile art. 738 alin. (2) lit. b) Cod civil și reieșind din faptul prejudicierii statului, prin restituirea cinematografului „Zorile” din or. Sîngerei str. Independenței 122, nr. cadastral XXXXX, ca urmare a rezoluțiunii contractului de vânzare-cumpărare nr. 10 din 1 septembrie 2010, la o valoare mai mică cu 361000 de lei, pârâtul Ion Andronic urmează să compenseze prejudiciul prin achitarea sumei indicate la contul bugetului de stat.

A relatat că în scopul tranșării litigiului pe cale extrajudiciară, având drept temei art. 737 Cod civil, Agenția Proprietății Publice prin reclamația nr. 05-06-237 din 16 februarie 2018 a solicitat lui Ion Andronic, în termen de 30 zile, compensarea prejudiciului în valoare de 361000 de lei, prin achitarea sumei indicate la contul bugetului de stat, însă, deși reclamația a fost recepționată de către destinatar, fapt confirmat prin avizul de recepție, pârâtul nu a întreprins nimic în vederea reparării prejudiciului cauzat.

Și-a întemeiat pretențiile în baza dispozițiilor art. 14, 738 alin. (2) Cod civil, art. 33¹, 38 alin. (1), 166, 167, 168 CPC.

A solicitat admiterea acțiunii și încasarea de la Ion Andronic în folosul statului a prejudiciului material în sumă de 361000 de lei.

Prin hotărârea din 13 noiembrie 2018 a Judecătoriei Bălți sediul Sîngerei, a fost respinsă acțiunea ca fiind neîntemeiată.

Pentru a hotărî astfel, prima instanță a reținut că temeiul juridic în baza căruia reclamanta și-a formulat pretenția de încasare a prejudiciului material cauzat sunt prevederile art. 738 alin. (2) lit. b) Cod civil, din sensul cărora rezultă că

debitorul dă compensație în bani în locul restituirii în natură a prestației dacă obiectul primit este consumat, înstrăinat, grevat, prelucrat sau transformat.

Respectiv, prima instanță a conchis că prevederile la care a făcut trimitere Agenția Proprietății Publice are un alt conținut decât cel relatat de ultima.

Or, în speță, contractul de vânzare-cumpărare nr. 10 din 1 septembrie 2010 este unul cu executare succesivă și de către instanța de apel în privința acestuia a fost aplicată instituția rezilierii contractului și nu instituția rezoluțiunii caracteristică contractelor cu executare instantanee, atunci când contractul încetează și toate părțile contractului sunt eliberate de obligația de a executa prestațiile datorate în temeiul contractului și să restituie prestațiile primite și veniturile pe care le-au obținut și în caz de imposibilitate se aplică prevederile art. 738 alin. (2) Cod civil.

La fel, prima instanță a precizat că un act de predare-primire a bunului imobil în care să fie reflectat și prețul acestuia, la materialele cauzei nu a fost prezentat.

Totodată, instanța a învederat că contractul vânzare-cumpărare nr. 10 din 1 septembrie 2010 a fost reziliat la 17 noiembrie 2015, iar raportul de evaluare a fost efectuat la 7 august 2017, adică după o perioadă de doi ani de la reziliere și reflectă prețul cinematografului „Zorile” din or. Sîngerei la data evaluării și nu prețul la situația din 17 noiembrie 2015, data rezilierii contractului.

Prin decizia din 11 aprilie 2019 a Curții de Apel Bălți, a fost admis apelul declarat de Agenția Proprietății Publice, casată hotărârea primei instanțe și pronunțată o nouă hotărâre, prin care a fost respinsă acțiunea ca fiind neîntemeiată.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a considerat eronată concluzia instanței de apel de respingere a acțiunii pe motiv că la rezilierea contractului părțile nu mai pot pretinde la solicitarea achitării anumitor prestații sau prejudicii.

Totodată, instanța de apel a reținut că bunul imobil litigios a fost predat și a revenit în proprietatea Agenției Proprietății Publice la 17 noiembrie 2015, aflându-se în proprietatea, administrarea și paza acesteia până la evaluarea bunului imobil la 9 august 2017.

Contrar prevederilor art. 118 alin. (1) CPC, Agenția Proprietății Publice nu a prezentat instanței probe concludente, utile și veridice care ar fi demonstrat faptul că valoarea bunului transmis a fost diminuată din vina cumpărătorului, adică din vina lui Ion Andronic.

La 11 iunie 2019, Agenția Proprietății Publice a declarat recurs împotriva deciziei din 11 aprilie 2019 a Curții de Apel Bălți, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel, cu pronunțarea unei noi decizii de admitere integrală a acțiunii.

În motivarea recursului a invocat că instanța de apel a admis argumentele Agenției Proprietății Publice privind incorectitudinea concluziei primei instanțe referitor la faptul că prezenta acțiune nu cade sub incidența art. 738 alin. (2) lit. b) Cod civil (redacția de până la 1 martie 2019) și a faptului că raportul juridic reflectat de Agenție nu se referă la instituția rezoluțiunii, dar a respins acțiunea sub raționamentul că nu a fost dovedită culpa lui Ion Andronic la diminuarea valorii bunului restituit.

Așadar, concluzia instanței de apel privind lipsa dovezii culpei intimatului este neîntemeiată, lipsită de consistență și suport juridic, bazată pe aplicarea incorectă și superficială a datelor și circumstanțelor dispuse, situație ce determină casarea deciziei.

Instanța de apel eronat a concluzionat asupra faptului că bunul imobil a fost predat și revenit în proprietatea statului la 17 noiembrie 2015, or, un anumit act de predare-primire (restituire) a cinematografului „Zorile” din or. Sîngerei de la Ion Andronic la stat nu a fost întocmit, respectiv, instanța eronat a determinat că statul deține în posesie bunul menționat.

Prin urmare, lipsa actului de predare-primire a bunului la încetarea contractului de vânzare-cumpărare nr. 10 din 1 septembrie 2010 stabilește că bunul în cauză a fost și rămâne în posesia/gestiunea intimatului, fapt ce reprezintă dovada directă asupra vinei/responsabilității lui Ion Andronic la deteriorarea bunului imobil vizat.

A mai notat că intervalul de timp stabilit dintre momentul încetării contractului și cel de evaluare a prejudiciului nu demonstrează posesia bunului dat de către Agenția Proprietății Publice, reieșind din faptul că decizia din 17 noiembrie 2015 a Curții de Apel Bălți, a fost contestată de către Ion Andronic, iar până la examinarea definitivă a litigiului dat, a generat necesitatea trecerii unei anumite perioade de timp.

Respectiv, din momentul emiterii deciziei din 17 noiembrie 2015 a Curții de Apel Bălți, definitivării litigiului și înregistrării dreptului de proprietate al statului asupra cinematografului „Zorile” din or. Sîngerei str. Independenței 122, s-a scurs mai mult de un an de zile.

Astfel, demararea litigiului, care a determinat și stabilirea intervalului de timp menționat, potrivit deciziilor adoptate de instanțele de judecată pe cauza dată, stabilesc cert că cinematografului „Zorile” din or. Sîngerei a rămas în posesia intimatului și nu a fost restituit statului la 17 noiembrie 2015, după cum a concluzionat instanța de apel.

A remarcat că nici la data întocmirii prezentei cereri de recurs nu există un act juridic sau înscris ce ar determina faptul că Ion Andronic a restituit statului obiectul contractului.

Instanța de apel nu a ținut cont de probele administrate la dosar privind statutul terenului aferent cinematografului, or, potrivit datelor din Registrul bunurilor imobile, terenul situat în or. Sîngerei str. Independenței 122, nr. cadastral XXXXX este deținut cu drept de proprietate de către Lilia Andronic și Ion Andronic, în temeiul contractului de vânzare-cumpărare a terenului aferent nr. 11082 din 27 decembrie 2011.

Prin urmare, accesul, intervenția și/sau inițierea unor acțiuni de construcție/demolare la clădirea cinematografului puteau fi efectuate doar de către proprietarul terenului pe care se află construcția respectivă, în cazul dat de către Ion Andronic.

A obiectat că instanța de apel eronat a pus la îndoială culpa lui Ion Andronic privind deteriorarea bunului restituit statului, sub aspectul lipsei probelor ce ar demonstra vinovăția acestuia, deoarece distrugerea construcției date ar putea surveni și urmare a unor evenimente naturale, cum ar fi inundațiile, cutremure de

pământ, incendii etc., iar în consecință, indiferent de persoana care îl posedă oricum ar fi avut de suferit.

A învederat că la materialele dosarului sunt administrate poze din rapoartele de evaluare, care cert stabilesc starea fizică a clădirii cinematografului „Zorile” din or. Sîngerei la momentul predării și starea acesteia la momentul inițierii acțiunii, deci demolarea unor părți ale clădirii cu păstrarea unor elemente necesare reconstrucției ulterioare, sunt consecințe ale unor acțiuni concrete efectuate în acest sens de către Ion Andronic, nefiind urmări ale calamităților naturale.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Astfel, se constată că recurenta s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 11 iunie 2019 împotriva deciziei din 11 aprilie 2019 a Curții de Apel Bălți în termenul legal.

Examinând temeiurile recursului declarat de Agenția Proprietății Publice, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul drept inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Agenția Proprietății Publice, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul recurteii cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura

admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Distinct de aceste constatări, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII CPC, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) CPC, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 CPC, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr. 26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că recursul declarat de Agenția Proprietății Publice urmează a fi considerat ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 433 lit. a), 440 alin. (1) CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Agenția Proprietății Publice împotriva deciziei din 11 aprilie 2019 a Curții de Apel Bălți.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Victor Burduh

Nina Vascan